

Aşağıdaki sorularımın **Sağlık Bakanı Fahrettin Koca** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM iç tüzüğünün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 22.04.2019

Oya ERSOY
İstanbul Milletvekili

Henüz 3,5 yaşında bir kız çocuğu olan Öykü Arin ve daha birçok çocuğumuz, kamuoyunda “kan kanseri” olarak da bilinen lösemi hastası olup, yaşama tutunma mücadelesi vermektedirler. Lösemi hastalığının tedavisinde tıp biliminin öngördüğü başlıca rasyonel yöntem ise bilindiği üzere kemik iliği/kök hücre naklidir. Bu tedavi yönteminin başarısı ise, çok sayıda gönüllü vericiden alınacak kan örnekleri ile oluşturulacak bir veri havuzunda uygun doku eşleştirmesinin sağlanmasını zorunlu kılmaktadır.

Ancak basın-yayın organlarında yer alan haberler ile doku eşleşmesi sonuçlarını bekleyen hastalarımızın beyan ve yakınmaları dikkate alındığında; doku eşleşmesi işlemlerinin yeterli bir hızla gerçekleştirilemediğini görülmektedir. Nitekim Nisan ayı başında basın-yayın organlarında yer alan haberlere göre; Öykü Arin nezdinde başlatılan toplumsal duyarlılık ve çaba sonucu, hem Öykü hem de diğer hastalarımız için umut olmak adına 150 binden fazla insanımız gönüllü olarak kan örneği vermiş; ancak geçen zaman diliminde, Sağlık Bakanlığı bünyesinde ve TÜRKKÖK sisteminde yalnızca 15-20 bin bağışçı nezdinde gerekli doku eşleşmesi işlemlerinin yapılabildiği; diğer bir ifade ile halen 130 bin civarında işlenmemiş kan örneğinin bulunduğu ifade edilmiştir.

Bilindiği üzere yaşam hakkı ve sağlık hakkı, Anayasa ve uluslararası hukuk belgeleri ile tanınmış ve güvenceye alınmış bulunan en temel insan haklarından biridir.

Nitekim Anayasa m. 56 gereği herkes, sağlıklı yaşama hakkına sahiptir ve Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamakla yükümlü kılınmıştır. Öte yandan Anayasa m. 41 gereği Devlet, özellikle çocukların korunması için gerekli tedbirleri almakla yükümlü tutulmuştur. Anayasa m. 5 gereği; kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmak; Devletin temel amaç ve görevleri arasında yer almaktadır.

Bu bağlamda;

1-)Türkiye’de doku eşleşmesi işlemlerinin yapılabildiği kaç adet doku tipleme laboratuvarı bulunmaktadır? Bunların kaç tane kamuya, kaç tane özel sektöre aittir?

2-)Türkiye’de TÜRKKÖK sistemi kapsamında doku eşleşmesi işlemlerinin yapıldığı doku tipleme laboratuvarı bulunan özel kuruluşlar nelerdir?

- 3-)Türkiye’de doku eşleşmesi işlemlerinin yapılabildiği doku tiplene laboratuvarının günlük, aylık ve yıllık işlem sayıları nelerdir? Bu sayılarında kamu ve özel sektöre dağılımı nedir?
- 4-)Türkiye’de mevcut doku tiplene laboratuvarının sayısı, aynı zamanda bu alanda istihdam edilen uzman personel ile teknik araç ve gereçler, hastalarının ihtiyaçlarına ve tedavisine istenen zaman ve nitelikte yanıt verme noktasında yeterli midir?
- 5-)Bakanlığınızın ülkemizde bu alanda mevcut olan birimleri ve personeli artırma yolunda bir hedefi var mıdır?
- 6-)Türkiye’de doku tiplene işlemlerine bakanlığınız bütçesinden ayrılan pay ve bu kapsamdaki işlemlerin yıl ve ay bazında maliyeti nedir? Özel sektöre bu kapsamda ödenen miktar nedir?
- 7-)Bakanlığınız yurtdışındaki sağlık kuruluşlarından da doku eşleşmesi işlemlerine yönelik hizmet almakta mıdır? Eğer bu yolda bir hizmet alınıyorsa, bu hangi ülke ve sağlık kuruluşlarından alınmaktadır ve bunun maliyeti nedir?
- 8-)Türkiye’de doku tiplene işlemlerine yönelik sağlık politikalarının oluşturulmasında, planlanmasında ve uygulamada; üniversitelerin, sağlık meslek örgütlerinin ve ilgili sivil toplum kuruluşları ile bu alanda çalışan bilim insanlarının katkı ve katılımı alınmakta mıdır? Planlama ve uygulamada bütün bu öznelerin de yer aldığı katılımcı ve şeffaf bir yapının kurulduğu söylenebilir mi?